

Nr 303.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående provisorisk förhöjning av dagtraktamenten till personal vid marinen vid vissa kommenderingar och förrättningar; given Stockholms slott den 19 mars 1920.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen

att godkänna de i statsrådsprotokollet av departementschefen förordade grunder för en provisorisk förhöjning av vissa dagtraktamenten enligt kungörelsen den 27 maj 1881 angående de grunder, varefter resekostnads- och traktamentsersättning för flottan tillhörande personer skall vid vissa kommenderingar och förrättningar utgå, att gälla tills vidare från och med den 1 mars 1920.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

Bernh. Eriksson.

*Utdrag av protokollet över sjöförvarsärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 19
mars 1920.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BRANTING,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena friherre PALMSTIERNA,
Statsråden: UNDÉN,
THORSSON,
OLSSON,
SANDLER,
NOTHIN,
NILSSON,
ERIKSSON,
SVENSSON,
HANSSON.

Departementschefen, statsrådet Eriksson anförde härefter följande.
Enligt resereglementet den 13 december 1907 skall för extra för-
rättning i statens tjänst, där ej genom instruktioner eller särskilda före-
skrifter annorlunda är stadgat, den, åt vilken dylikt uppdrag är lämnat,
åtnjuta traktamentsersättning med i resereglementet angivna belopp,
därvid statsförvaltningens personal, allt efter innehavande befattningar,
fördelats på sex olika klasser.

I kungörelsen den 27 maj 1881 angående de grunder, varefter rese-
kostnads- och traktamentsersättning för flottan tillhörande personer skall
vid vissa kommenderingar och förrättningar utgå, stadgas bland annat,
att dagtraktamente i fredstid skall utgå efter lägre beräkning i följande fall:

a) vid tjänstgöring med trupp under marsch, transport till lands eller vapenövning utom stationsorten, när tjänstgöringen är grundad på kommendering;

b) å förrättningsort, vid personliga tjänstupdrag, varvid fordras mer än åtta dagars vistande på stället, därvid dock den lägre traktamentsberäkningen tager sin början först med nionde förrättningsdagen.

Storleken av de traktamentsbelopp, som enligt resereglementet och 1881 års kungörelse, sådan denna ursprungligen var avfattad, tillkommo flottans militära och civilmilitära personal, framgår av följande tablå:

P e r s o n a l .	Traktamente enligt resereglementet.			Traktamente enligt 1881 års kungörelse.	
	Klass enligt resereglementet.	kronor.	öre.	kronor.	öre.
Amiral, viceamiral och vederlike.....	I	15	—	9	—
Konteramiral " "	II	13	—	9	—
Kommendör " "	II	13	—	7	—
Kommendörkapten av 1:a graden " "	III	11	—	6	—
" " 2:a " " " "	III	11	—	5	—
Kapten " "	IV	8	—	4	—
Löjtnant, underlöjtnant (fänrik) " "	IV	8	—	3	—
Underofficer, underofficerskorpral " "	V	6	—	2	50
Manskap, ej särskilt nämnt " "	VI	4	—	1	50

Förevarande bestämmelser gälla även för kustartilleriets personal.

I den till riksdagen den 14 januari 1918 avlätna statsverkspropositionen föreslog Kungl. Maj:t under olika huvudtitlar, med undantag för försvarshuvudtitlarna, riksdagen att för tillfällig förhöjning av traktamentena enligt resereglementet anvisa erforderliga medel.

Uti samma proposition föreslog Kungl. Maj:t under punkt 65 av femte huvudtiteln riksdagen att bevilja medel under sistnämnda huvudtitel till bestridande av utgifter för provisorisk förhöjning av de enligt resereglementet samt förenämnda kungörelse den 27 maj 1881 utgående dagtraktamentena.

På sätt framgår av riksdagens skrivelser n:ris 32 och 44 av den 22 februari, resp. den 2 mars 1918 förklarade sig riksdagen finna en höjning av ifrågavarande traktamenten erforderlig. I överensstämmelse med riksdagens uttalande utfärdade Kungl. Maj:t sedermera särskilda kun-

År 1918
beslutad
provisorisk
förhöjning av
dagtraktamentena.

görelser i ämnet, nämligen dels den 26 februari 1918 (svensk författningssamling nr 99) angående provisorisk förhöjning av den jämlikt gällande resereglemente den 13 december 1907 för extra förrättning i statens ärenden utgående traktamentsersättning, dels ock den 5 mars 1918 (svensk författningssamling nr 114) angående provisorisk förhöjning av vissa dagtraktamenten enligt förberörda kungörelse den 27 maj 1881. Dessa författningar trädde i kraft, den förstnämnda den 1 mars 1918 och den sistnämnda den 5 mars 1918.

Den sålunda medgivna provisoriska förhöjningen i dagtraktamentena innebar, vad beträffar marinens militära personal och vederlikar, en ökning av desamma med följande belopp, nämligen:

P e r s o n a l.	Höjning i traktamentena enligt resereglementet.			Höjning i de enligt 1881 års kungörelse utgående lägre dagtraktamentena.	
	Klass enligt resereglementet.	kronor.	öre.	kronor.	öre.
Amiral, viceamiral och vederlike	I	3	—	1	—
Konteramiral " "	II	3	—	1	—
Kommendör " "	II	3	—	2	—
Kommendörkapten av 1:a graden " "	III	3	—	2	—
" " 2:a " " " "	III	3	—	2	—
Kapten " "	IV	3	—	2	—
Löjtnant, underlöjtnant (fänrik) " "	IV	3	—	1	50
Flaggunderofficer, underofficer av 1:a graden " "	V	3	—	1	25
Underofficer av 2:a graden, underofficerskorpral " "	V	3	—	—	50
Manskap, ej särskilt nämnt " "	VI	3	—	1	—

För att bereda de officerare och underofficerare, som under tjänstgöring utom förläggningssorten, då berörda kungörelse den 5 mars 1918 vore tillämplig, själva måste bekosta sin inkvartering, någon gottgörelse härför, på det att de ej skulle komma i sämre ställning än de officerare och underofficerare, vilka under kommandering erhöles bostad in natura eller förlades i tältläger eller annorledes i trupp, medgavs i sammanhang härmed en särskild höjning av traktamentet för förstnämnda personalkategori med 1 krona 50 öre för officerare och 1 krona för underofficerare.

Efter genomförande av sålunda medgiven provisorisk höjning av dagtraktamentena kommo desamma att för personal vid marinen utgå med belopp, som närmare framgå av nedanstående tablå:

P e r s o n a l.	Traktamente enligt resereglementet.	Traktamente enligt kungörelsen den 5 mars 1918.					
		Tab. I. Dagtraktamente, då den tjänstgörande på kronans bekostnad antingen beredes bostad i naturella eller förlägges i fältläger eller eljest tillsammans med trupp.			Tab. II. Dagtraktamente, då den tjänstgörande icke erhåller inkvartering på sätt i Tab. I angives.		
		Klass i resereglementet.	kronor.	öre.	kronor.	öre.	kronor.
Amiral, viceamiral och vederlike	I	18	—	10	—	11	50
Konteramiral " "	II	16	—	10	—	11	50
Kommendör " "	II	16	—	9	—	10	50
Kommendörkapten av 1:a graden " "	III	14	—	8	—	9	50
" " 2:a " " " "	III	14	—	7	—	8	50
Kapten " "	IV	11	—	6	—	7	50
Löjtnant, underlöjtnant (fänrik) " "	IV	11	—	4	50	6	—
Flaggunderofficer, underofficer av 1:a graden " "	V	9	—	3	75	4	75
Underofficer av 2:a graden, underofficerskorpral " "	V	9	—	3	—	4	—
Manskap, ej särskilt nämnt " "	VI	7	—	2	50	2	50

I en till innevarande års riksdag på civildepartementets fördragning den 16 sistlidna januari avlåten proposition (nr 43) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att godkänna vissa i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet av föredragande departementschefen förordade huvudgrunder för en provisorisk förhöjning av den enligt resereglementet utgående traktamentsersättningen, att gälla till dess nytt resereglemente kunde komma att träda i kraft.

Sedan riksdagen, enligt vad riksdagen i skrivelse den 27 sistlidna februari (nr 22) meddelat, bifallit nämnda proposition, har Kungl. Maj:t genom kungörelse samma dag (svensk författningssamling nr 57) förordnat, att dagtraktamente för de i 1 § av resereglementet upptagna

År 1920
beslutad
provisorisk
förhöjning av
dagtraktamentena.

sex klasser skulle tillsvidare från och med den 1 mars 1920, till dess nytt resereglemente kunde komma att träda i kraft, utgå med följande belopp, nämligen:

för första klassen med	24	kronor,
» andra » »	22	»
» tredje » »	19	»
» fjärde » »	15	»
» femte » »	12	»
» sjätte » »	9	»

Proposition
nr 170 till
1920 års
riksdag.

I en den 27 februari 1920 på lantförvarsdepartementets föredragning till riksdagen avlåten proposition (nr 170) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att godkänna de i propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet av föredragande departementschefen förordade grunder för en provisorisk förhöjning av den jämlikt reglementet för arméns avlöning under fred den 11 oktober 1907 i vissa fall utgående traktementsersättning, att gälla tills vidare från och med den 1 mars 1920.

Nämnda proposition grundar sig på ett av arméförvaltningens civila departement den 20 februari 1920 framställt förslag i ämnet, därvid departementet för arméns vidkommande i förevarande hänseende tilllämpat samma procentsats och samma principer i övrigt, som fastställts genom innevarande års riksdags beslut i fråga om provisorisk förhöjning av de enligt resereglementet utgående dagtraktamentena. Beträffande beloppet av dagtraktamente för officerare och underofficerare, som icke beredes inkvartering på kronans bekostnad, har departementet i samband härmed föreslagit en provisorisk ökning av 1 krona, varigenom hela ersättningen för anskaffning av kvarter skulle komma att uppgå till 2 kronor 50 öre för officer och 2 kronor för underofficer. I övrigt har departementet ansett, att den ifrågasatta förhöjningen av dagtraktamentena borde tillämpas endast för kommenderingstid av högst 90 dagar, samt att vid kommenderingar, som fortginge längre tid än 90 dagar i en följd, borde för den tid, som översköte nämnda dagantal, tillämpas den enligt kungörelsen den 5 mars 1918 fastställda tariffen.

Ämbets-
skrivelse den
28 februari
1920.

Genom ämbetsskrivelse den 28 februari 1920 har marinförvaltningen anmodats att avgiva yttrande och förslag beträffande den förhöjning av de i kungörelsen den 27 maj 1881 omförmälda dagtraktamenten, vilken — utöver genom kungörelsen den 5 mars 1918 fastställd sådan förhöjning — kunde finnas påkallad med anledning av den i berörda kungörelse den 27 februari 1920 föreskrivna höjningen av de enligt resereglementet utgående dagtraktamentena.

Med anledning av nämnda ämbetsskrivelse har marinförvaltningen den 1 innevarande mars överlämnat förslag till provisorisk förhöjning av de enligt kungörelsen den 27 maj 1881 utgående dagtraktamenten till marinens personal. Till grund för detta förslag hava lagts samma principer, som för arméns vidkommande tillämpats i oförmälda proposition nr 170 till innevarande års riksdag.

Marinförvaltningens berörda förslag innefattas i följande

Marinförvaltningens skrivelse den 1 mars 1920.

Tariff

utvisande de belopp, varmed traktamente enligt lägre beräkning skall för personal vid marinen i vissa fall utgå.

P e r s o n a l.	Dagtraktamente vid vistelse å samma kommenderingsort under tid av högst 90 dagar.				Dagtraktamente vid vistelse å samma kommenderingsort under tid, som överskjuter 90 dagar.			
	Tab. I.		Tab. II.		Tab. I.		Tab. II.	
	Dagtraktamentes belopp, då den tjänstgörande på kronans bekostnad antingen beredes bostad in natura eller förlägges i tältläger eller annorledes tillsammans med trupp.		Dagtraktamentes belopp, då den tjänstgörande icke erhåller inkvartering på sätt i Tab. I angives.		Dagtraktamentes belopp, då den tjänstgörande på kronans bekostnad antingen beredes bostad in natura eller förlägges i tältläger eller annorledes tillsammans med trupp.		Dagtraktamentes belopp, då den tjänstgörande icke erhåller inkvartering på sätt i Tab. I angives.	
	kronor.	öre.	kronor.	öre.	kronor.	öre.	kronor.	öre.
Amirals- eller generalsperson	15	—	17	50	10	—	11	50
Kommendör eller överste	12	—	14	50	9	—	10	50
Kommendörkapten av 1:a graden eller överstelöjtnant	10	—	12	50	8	—	9	50
Kommendörkapten av 2:a graden eller major	8	50	11	—	7	—	8	50
Kapten	7	50	10	—	6	—	7	50
Löjtnant, underlöjtnant eller fänrik	6	—	8	50	4	50	6	—
Flaggunderofficer eller underofficer av 1:a graden	5	—	7	—	3	75	4	75
Annan underofficer, så ock underofficerskorpral	4	—	6	—	3	—	4	—
Manskap, ej särskilt nämnt	3	—	3	—	2	50	2	50

För civilmilitär personal utgår traktamente enligt tariff med samma belopp, som här ovan bestämts för militär personal i beställning, motsvarande vederbörandes tjänsteklass.

Anm. Den, som efter tillfälligt avlägsnande från sin ursprungliga tjänstgöringsort dit återvänder, skall för tjänstgöringen därestädes åtnjuta traktamentsersättning, såsom om han där tjänstgjort i en följd.

I övrigt har marinförvaltningen i sin berörda skrivelse den 1 innevarande mars anfört huvudsakligen följande.

Marinförvaltningen funne sig böra anmärka, dels att åtminstone vid flottans stationer knappast någon möjlighet förefunnes att erbjuda annan marinens förläggningssort tillhörande personal av officers eller underofficers grad bostad in natura, dels ock att den ökning av traktamentets belopp, som i de bägge tabellerna II i tariffen upptagits för de fall, då den kommenderade måste själv bereda sig inkvartering, i själva verket, ej minst under nuvarande förhållanden, icke tillnärmelsevis motsvarade den kostnad, som tillskyndades honom genom anskaffande av bostad. Då emellertid här vore fråga om en höjning av endast provisorisk art, hade marinförvaltningen icke funnit anledning att av nu berörda skäl i sitt yttrande frångå de av arméförvaltningens civila departement i detta avseende föreslagna siffror.

Av ovanberörda tariff framginge, hurusom den nu föreslagna ytterligare provisoriska höjningen av dagtraktamentena enligt lägre beräkning utöver den, som redan genom förenämnda kungörelse den 5 mars 1918 faststälts, uteslutande hänförde sig till de fall, då vistelse i och för extra förrättning å samma kommenderingsort erfordrades för en tid av högst 90 dagar.

Beträffande de kostnader, vilka bleve en följd av en förhöjning, på sätt föreslagits, av traktamentena enligt lägre beräkning, ville marinförvaltningen göra följande erinringar och uttalande.

För bestridande av den kostnad, som föranletts av den utav 1918 års lagtima riksdag beslutade provisoriska förhöjningen av dagtraktamentena enligt såväl högre som lägre beräkning, hade icke för år 1918 uppförts något särskilt anslag, utan hade kostnaderna bestritts av de för sagda år uppförda ordinarie anslagsmedlen.

Å 1919 års riksstat hade däremot uppförts ett förslagsanslag å 27,500 kronor till bestridande av kostnaderna för höjningen av dagtraktamentena, varjämte å tilläggsstat för samma år uppförts ett förslagsanslag av 28,500 kronor till bestridande av de kostnader, som med anledning av den provisoriska förhöjningen eljest komme att drabba flottans, resp. kustartilleriets övningsanslag.

För år 1920 hade dessa båda anslag sammanförts till ett enda, i det att 1919 års lagtima riksdag i riksstaten för år 1920 för ändamålet uppfört ett förslagsanslag å $(27,500 + 28,500)$ 56,000 kronor för bestridande av kostnaderna för den utav 1918 års lagtima riksdag beslutade provisoriska förhöjningen av de enligt resereglementet och kungörelsen den 27 maj 1881 utgående dagtraktamentena.

Å de båda anslag, som för gäldande av den förhöjda traktamentskostnaden varit tillgängliga för år 1919, hade uppstått brist å det ena och behållning å det andra, vilken behållning översköte bristen med omkring 10,000 kronor.

Att nu beräkna den kostnad, som den föreslagna ytterligare provisoriska höjningen skulle medföra, syntes vara synnerligen vanskligt. Med hänsyn emellertid till resultatet år 1919 och i betraktande av anslaget å 56,000 kronor natur av förslagsanslag syntes det marinförvaltningen, att några särskilda medel vid ett eventuellt bifall till den föreslagna ytterligare höjningen icke för närvarande skulle erfordras.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, är det föreliggande förslaget föranlett av den utav Kungl. Maj:t till innevarande års riksdag avlåtna propositionen angående provisorisk höjning av den jämlikt gällande resereglemente för extra förrättningar i statens ärenden utgående traktamentsersättningen. Med hänsyn till det nära samband, som i förevarande hänseende råder mellan resereglementet och förutnämnda kungörelse den 27 maj 1881, synes det mig påkallat att, därest de enligt berörda reglemente utgående dagtraktamentena höjas, en höjning jämväl bör vidtagas av de enligt omförmälda kungörelse utgående traktamentena. Att förslag om ytterligare höjning av de enligt kungörelsen den 27 maj 1881 utgående dagtraktamentena icke för riksdagen framlagts i samband med förenämnda proposition nr 43 om provisorisk höjning av dagtraktamentena enligt resereglementet hade sin grund däri, att nämnda fråga ansågs böra upptagas till behandling först i samband med frågan om utfärdande av nytt resereglemente, vilken var avsedd att underställas innevarande års riksdags prövning. Enligt vad statsrådet och chefen för civildepartementet meddelat, hinner emellertid utredningen angående nytt resereglemente icke att slutföras så tidigt, att proposition i ämnet kan avlätas till årets riksdag. Vid sådant förhållande och då Kungl. Maj:ts förenämnda proposition nr 43 numera blivit av riksdagen bifallen samt Kungl. Maj:t den 27 nästlidna februari beslutat utfärda kungörelse i ämnet, att träda i kraft den 1 innevarande mars, finner jag mig böra tillstyrka, att framställning nu göres till riksdagen om vidtagande av erforderlig höjning av de enligt kungörelsen den 27 maj 1881 utgående dagtraktamentena.

Vad då först angår de belopp, varmed en höjning av dessa dagtraktamenten bör äga rum, har jag icke något att erinra mot vad marinförvaltningen härutinnan hemställt. Den av ämbetsverket föreslagna höjningen står nämligen i full överensstämmelse med den av riksdagen

Departement-
schefens
yttrande.

beslutade provisoriska höjningen av dagtraktamentena enligt resereglementet.

I likhet med marinförvaltningen håller även jag före, att i detta sammanhang en höjning bör äga rum av den särskilda ersättning, som utgår till officerare och underofficerare, vilka under kommenderingar själva hava att bekosta sin inkvartering. Den för närvarande utgående ersättningen, eller 1 krona 50 öre för officerare och vederlikar och 1 krona för underofficerare och vederlikar, måste givetvis med hänsyn till nu rådande prisförhållanden anses alldeles otillräcklig: Jag finner mig därför böra tillstyrka bifall till marinförvaltningens förslag, att nämnda ersättning höjes till 2 kronor 50 öre för officerare och vederlikar och till 2 kronor för underofficerare och vederlikar.

De nu föreslagna högre dagtraktamentena torde, på sätt i marinförvaltningens förslag innehålles, endast böra utgå vid kommenderingar under en tid av högst 90 dagar. Vid kommenderingar under längre tid än 90 dagar i en följd torde dagtraktamente för tid, som överskjuter nämnda dagantal, böra utgå med i kungörelsen den 5 mars 1918 angivna belopp.

I enlighet med vad sålunda anförts torde i stället för den genom sistnämnda kungörelse fastställda tariffen tillsvidare få tillämpas den i det föregående (sid. 7) intagna tariffen.

Den nya tariffen torde böra få tillämpas från och med samma dag som de nya bestämmelserna om höjning av de enligt resereglementet utgående dagtraktamentena eller den 1 mars 1920.

Vad kostnaderna för den föreslagna höjningen av dagtraktamentena beträffar, torde dessa böra utgå från extra anslaget till provisorisk förhöjning av dagtraktamentena. Då ifrågavarande anslag, vilket för innevarande år utgör 56,000 kronor, är av förslagsanslags natur, torde, med hänsyn jämväl till vad marinförvaltningen därom anført, någon höjning av detsamma icke böra i detta sammanhang ifrågasättas. Enligt vad jag från marinförvaltningen inhämtat, torde de kostnader, som föranledas av den vid innevarande års riksdag vidtagna höjningen av dagtraktamentena enligt resereglementet och den nu ifrågasatta ökningen av dagtraktamentena enligt kungörelsen den 27 maj 1881, för marinens del kunna beräknas till sammanlagt omkring 16,000 kronor för år.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Eders Kungl. Maj:ts behagade föreslå riksdagen

att godkänna ovan av mig förordade grunder för en provisorisk förhöjning av vissa dagtraktamenten enligt kungörelsen den 27 maj

1881 angående de grunder, varefter resekostnads- och traktamentsersättning för flottan tillhörande personer skall vid vissa kommenderingar och förrättningar utgå, att gälla tills vidare från och med den 1 mars 1920.

Till denna, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Eric Baad-Heimer.

